אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תרט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ג תשרי תרע"ד - יפו
נמען: הרב יהודה לייב זלצר

צער על פטירת הרידב"ז ועל מצבה הכלכלי הדחוק של משפחתו; הרב קוק יכתוב ל'אגודת ישראל'. אין הרב קוק חושש לכבודו, אלא למטרה: לעורר את ת"ח לפנימיות התורה, ש'דא קני מה חסרי'. מלבדו ומלבד הרב פנחס הכהן לינטופ, אין מי שמקנא לה בספרות, ואין להתנפל על כך בכלליות. 'רחמנות' של מניעת צרימה מאוזן לא רגילה היא 'אכזריות גמורה'.

עיקרי הדברים

- אבל על הרידב"ז ועזרה למשפחתו.
- חשיבות נשמת התורה.
- 'למול את האוזן הערלה'.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ג תשרי תרע"ד[4]

כ'[5] ידי"נ[6] הרב הגאון החו"ב[7] סוע"ה[8] איש האשכולות מוהר"ר[9] יהודה ליב זעלצער [הרב יהודה לייב זלצר, מרבני ירושלים] שליט"א[10].

שלו'[11] וברכה, ישועה ונחמה, וכט"ס[12].

עוד לא הוגלד הפצע הגדול, [עוד לא העלה הפצע הגדול קרום] של יגון ישראל בהלקח עטרת תפארת פאר הדור הגאון רידב"ז[13] [הרב יעקב דוד וילובסקי, הרידב"ז, רב צפת, שנפטר בתרע"ד] זצ"ל[14].

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5 כ' - כבוד
6 ידי"נ - ידיד נפשי
7 החו"ב - החריף ובקי
8 סוע"ה - סיני ועוקר הרים
9 מוהר"ר - מורנו הרב רבי
10 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
11 שלו' - שלום
12 וכט"ס - וכל טוב סלה
13 רידב"ז - רבי יעקב דוד בן זאב
14 זצ"ל - זכר צדיק לברכה

בכבדות הבלגתי עלי יגון לשמח בשמחת יו"ט[15] הקדוש העבר. יגדור השי"ת[16] פרצותינו ופרצות עמו ברחמיו. והנה נוסף לי מכאוב בהודעי שמצב ביתו של הגאון המנוח הידיד היותר נאמן, נבדל לחיי"ט[17] וארוכים, וזי"ע[18] ועכ"י[19], מדולדל הוא בעוה"ר[20], במעמד הגשמי. הה מי יכול להעלות זאת על דעתו. ד' ירומם פליטת סופריו. והנני מוכן לכתוב בלא איחור לאגו"י[21].

וע"ד[22] כת"ר[23], יאמין ידידי, לא לכבודי אני חש, כ"א[24] למטרת הענין הנשגב של שימת לבם של המצוינים של ת"ח[25], בעניני הרוח הפנימיים, בנשמתא דאורייתא, ביסוד הדעת, דדא קני מה חסר, ודדא חסר מה קני. ["דא קני מה חסר, דא חסר מה קני": מי שקנה את הדעת – מה חסר לו? ומי שחסר לו הדעת – מה קנה? (נדרים מא)] שאם מוצאים על כל התעוררות קדושה עוררין, ונוהגין עוד מנהג חולין וזלזול בת"ח[26], כמה הפרת תורה יש בזה. ד' יודע כמה גדול הוא הקלקול. וביחוד לא אדע מי הוא מבני תורה המקנאים קנאתה של פנימיותה של תוה"ק[27], בכח הספרות, חוץ מהרב ר"פ לינטופ [הרב פנחס הכהן לינטופ, רבה של בירז' בליטא, ממפיצי ספרי קבלה וחסידות] נ"י[28] מבירז וממני, ואיך שייך להתנפל ע"ז[29] בדרך כללות. להיפוך על רב כשרון ות"ח[30] מובהק שכמותו מוטלת חובת הסיוע לענינים העומדים ברומו של עולם, ולמיהדר אזכותא [ולחפש זכות (ארמית)] גם בדברים שהם צורמים את האוזן הבלתי-רגילה לשמע דא"ח[31] [דברי אלוהים חיים] ממקור טהור וקדוש בדעות ואמונות. כי הננו חייבים למול את האוזן הערלה, ורחמנות כזאת של מניעת צרימה אכזריות גמורה היא. ומלאכת ד' היא זו ברום מעלתה. והי'[32] ז"ש[33] וברכת אהבה רבה, כנה"ר[34] ונפש ידי"ע[35] דוש"ת[36] מצפה לחסדי השי"ת אורו וישעו לעם ד' הגוי כולו.

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

15 יו"ט - יום טוב
16 השי"ת - השם יתברך
17 לחיי"ט - לחיים טובים
18 וזי"ע - וזכותו יגן עלינו
19 ועכ"י - ועל כל ישראל
20 בעוה"ר - בעוונותינו הרבים
21 לאגו"י - לאגודת ישראל
22 וע"ד - ועל דבר
23 כת"ר - כבוד תורתו
24 כ"א - כי אם
25 ת"ח - תלמידי חכמים
26 בת"ח - בתלמידי חכמים
27 תוה"ק - תורתנו הקדושה
28 נ"י - נרו יאיר
29 ע"ז - על זה
30 ות"ח - ותלמידי חכמים
31 דא"ח - דברי אלקים חיים
32 והי' - והיה
33 ז"ש - זה שלום
34 כנה"ר - כנפשו הרמה
35 ידי"ע - ידידו עוז
36 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו